

Sbírka soudních rozhodnutí

STANOVISKO GENERÁLNÍHO ADVOKÁTA
JEANA RICHARDA DE LA TOUR
přednesené dne 16. července 2020¹

Věc C-63/19

**Evropská komise
proti**

Italské republice

„Nesplnění povinnosti státem – Článek 258 SFEU – Směrnice 2003/96/ES – Zdanění energetických produktů a elektřiny – Regionální zákon vydaný regionem Furlánsko-Julské Benátsko (Itálie) – Příspěvek na nákup benzínu a nafty přiznaný obyvatelům tohoto regionu – Povaha tohoto příspěvku – Osvobození od spotřební daně nebo její snížení – Pojem ‚vrácení celé částky daně nebo její části‘ – Porušení článků 4 a 19 směrnice 2003/96/ES – Důkaz o nesplnění povinnosti“

I. Úvod

1. Žalobou se Evropská komise domáhá toho, aby Soudní dvůr určil, že Italská republika tím, že uplatnila snížení sazby spotřební daně na základě regionální právní úpravy přijaté regionem Furlánsko-Julské Benátsko, která stanoví systém příspěvků na benzín a naftu používané jako pohonné hmoty v souvislosti s prodejem těchto výrobků obyvatelům tohoto regionu, nesplnila povinnosti, které pro ni vyplývají z článků 4 a 19 směrnice Rady 2003/96/ES ze dne 27. října 2003, kterou se mění struktura rámcových předpisů Společenství o zdanění energetických produktů a elektřiny².

2. Komise v podstatě tvrdí, že systém příspěvků na nákup pohonných hmot zavedený regionem Furlánsko-Julské Benátsko porušuje zásadu minimálního a jednotného zdanění určitého výrobku nebo použití na celém území Italské republiky, jelikož snižuje úroveň zdanění pohonných hmot v dotčeném regionu. Vzhledem k tomu, že snížení spotřebních daní vyplývající z tohoto systému nebylo povoleno na úrovni Unie, měl by Soudní dvůr určit, že dotčený členský stát nesplnil povinnosti, které pro něj vyplývají z článků 4 a 19 směrnice 2003/96.

3. V tomto stanovisku nejprve připomenu, že důkazní břemeno spočívající v prokázání nesplnění povinnosti nese Komise, a poté uvedu důvody, proč by podle mého názoru měla být žaloba zamítnuta.

¹ – Původní jazyk: francouzština.

² – Úř. věst. 2003, L 283, s. 51; Zvl. vyd. 09/01, s. 405.

II. Právní rámec

A. Směrnice 2003/96

4. Body 2 až 5, 9, 13 a 15 odůvodnění směrnice 2003/96 znějí:

- „(2) Neexistence předpisů [Unie] o minimální daňové sazbě na elektřinu a jiné energetické produkty než minerální oleje může nepříznivě ovlivnit řádné fungování vnitřního trhu.
- (3) Řádné fungování vnitřního trhu a dosažení cílů ostatních politik [Unie] vyžaduje stanovit na úrovni [Unie] minimální úrovně zdanění pro většinu energetických produktů, včetně elektřiny, zemního plynu a uhlí.
- (4) Závažné rozdíly mezi vnitrostátními úrovněmi zdanění energie, které uplatňují členské státy, by mohly být škodlivé pro řádné fungování vnitřního trhu.
- (5) Prostřednictvím stanovení vhodných minimálních úrovní zdanění [v Unii] se mohou snížit stávající rozdíly mezi vnitrostátními úrovněmi zdanění.

[...]

- (9) Členským státům by měla být ponechána volnost nutná k vymezení a provádění politik přizpůsobených jejich vnitrostátním podmínkám.

[...]

- (13) Zdanění částečně určuje cenu energetických produktů a elektřiny.

[...]

- (15) Možnost uplatňovat na stejný výrobek rozdílné vnitrostátní sazby daně by za určitých okolností nebo trvalých podmínek měla být povolena, pokud jsou dodržovány minimální úrovně zdanění v rámci [Unie] a pravidla vnitřního trhu a hospodářské soutěže.“

5. Článek 1 směrnice stanoví, že „[č]lenské státy zdaní energetické produkty a elektřinu v souladu s [uvedenou] směrnicí“.

6. Článek 4 směrnice 2003/96 stanoví:

„1. Úrovně zdanění, které členské státy uplatňují na energetické produkty a elektřinu podle článku 2, nesmí být nižší než minimální úrovně zdanění předepsané touto směrnicí.

2. Pro účely této směrnice se „úrovně zdanění“ rozumí celková výše všech nepřímých daní (s výjimkou [daně z přidané hodnoty (DPH)], která se vypočítává přímo nebo nepřímo z množství energetických produktů a elektřiny v době jejich propuštění pro domácí spotřebu.“

7. Článek 6 směrnice 2003/96 zní:

„Členské státy mohou poskytnout osvobození od daně nebo snížit úroveň zdanění stanovenou touto směrnicí:

a) přímo;

b) prostřednictvím rozlišené sazby

nebo

c) vrácením celé částky daně nebo její části.“

8. Podle čl. 18 odst. 1 směrnice 2003/96 se odchýlně od ustanovení uvedené směrnice členským státům povoluje pokračovat v uplatňování snížených úrovní zdanění nebo osvobození od daně uvedených v příloze II. Aniž je dotčeno předcházející posouzení, které provede Rada Evropské unie na návrh Komise, končí platnost tohoto povolení dnem 31. prosince 2006 nebo dnem určeným v příloze II.

9. Článek 19 této směrnice stanoví:

„1. Kromě ustanovení předchozích článků, zejména článků 5, 15 a 17, může Rada jednomyslně na návrh Komise povolit kterémukoli členskému státu, aby zavedl další osvobození od daně nebo snížení z důvodů některé zvláštní politiky.

Členský stát, který takové opatření hodlá zavést, uvědomí o svém záměru Komisi a poskytne jí rovněž veškeré podstatné a nezbytné údaje.

Komise žádost posoudí, při čemž přihlédne zejména k řádnému fungování vnitřního trhu, potřebě zajistit poctivou hospodářskou soutěž a zdravotní, energetickou a dopravní politiku [Unie], jakož i politiku životního prostředí.

Do tří měsíců po obdržení všech podstatných a nezbytných údajů Komise buď předloží návrh na povolení tohoto opatření Radou, nebo uvědomí Radu o důvodech, proč povolení tohoto opatření nenavrhl.

2. Povolení uvedená v odstavci 1 se udělují maximálně na dobu 6 let s možností prodloužení v souladu s postupem podle odstavce 1.

3. Jestliže Komise usoudí, že osvobození od daně nebo snížení povolená podle odstavce 1 nejsou nadále opodstatněná, zejména z důvodu nekalé soutěže nebo narušení fungování vnitřního trhu anebo s ohledem na politiky Společenství v oblasti zdraví, ochrany životního prostředí, energetiky a dopravy, předloží v tomto smyslu Radě vhodné návrhy. Rada o těchto návrzích jednomyslně rozhodne.“

10. Příloha II směrnice 2003/96, nadepsaná „Snížené zdanění a osvobození od daně ve smyslu čl. 18 odst. 1“ stanovila pro Itálii řadu snížení úrovně zdanění, zahrnujících mimo jiné „snížení sazby spotřební daně z benzínu spotřebovaného na území oblasti [Furlánsko-Julské Benátsko], je-li tato sazba v souladu s povinnostmi uloženými touto směrnicí, a zejména s minimálními sazbami spotřební daně“.

B. Italské právo

11. V souladu s čl. 5 bodem 3 Statuto speciale della Regione autonoma Friuli Venezia Giulia (zvláštní statut regionu Furlánsko-Julské Benátsko) přijatého legge costituzionale (ústavní zákon) ze dne 31. ledna 1963³, ve znění použitelném v době sporu, přísluší tomuto regionu legislativní pravomoc pro zavedení regionálních poplatků upravených v článku 51 tohoto statutu.

12. Podle čl. 49 bodu 7a zvláštního statutu regionu Furlánsko-Julské Benátsko náleží tomuto regionu 29,75 % příjmů ze spotřební daně z benzínu a 30,34 % příjmů ze spotřební daně z nafty spotřebovaných v témže regionu pro účely dopravy, vybrané na jeho území.

3 – GURI č. 29 ze dne 1. února 1963, s. 554.

13. Článek 51 čtvrtý pododstavec písm. a) uvedeného statutu stanoví, že s výhradou unijních předpisů upravujících státní podpory může region Furlánsko-Julské Benátsko, pokud stát tuto možnost u dotčených daňových příjmů připouští, změnit daňovou sazbu, a to buď jejím snížením v rámci platných omezení, nebo jejím zvýšením, přičemž však nesmí překročit maximální úroveň zdanění stanovenou celostátními právními předpisy, nebo může stanovit osvobození od daně či zavést odpočty daně a snížení daňového základu.

14. Legge regionale n. 14, norme per il sostegno all'acquisto dei carburanti per autotrazione ai privati cittadini residenti in Regione e di promozione per la mobilità individuale ecologica e il suo sviluppo (regionální zákon č. 14, kterým se stanoví pravidla poskytování příspěvku na nákup pohonných hmot pro účely dopravy obyvatel tohoto regionu a podpory a rozvoje ekologické individuální dopravy)⁴ ze dne 11. srpna 2010, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „regionální zákon č. 14/2010“) v článku 1, nadepsaném „Cíle“, stanoví:

„1. Za účelem řešení závažné hospodářské krize stanoví region Furlánsko-Julské Benátsko tímto zákonem další mimořádná opatření na podporu silniční dopravy a ke snížení znečištění životního prostředí. Zejména:

- a) stanoví opatření podpory na nákup pohonných hmot pro potřeby soukromé silniční dopravy;
- b) stanoví opatření zaměřená na podporu používání motorů částečně nebo zcela nezávislých na fosilních palivech pro účely silniční dopravy;
- c) podporuje výzkum a vývoj technologií na výrobu motorů částečně nebo zcela nezávislých na fosilních palivech;
- d) podporuje rozšíření distribuční sítě pohonných hmot s malým dopadem na životní prostředí.“

15. Článek 2 regionálního zákona č. 14/2010, nadepsaný „Definice“, zní:

„1. Pro účely tohoto zákona se rozumí:

a) „oprávněnými osobami“:

- 1) fyzické osoby, které mají bydliště v tomto regionu a jsou vlastníky nebo spoluvlastníky dopravního prostředku zakládajícího nárok na příspěvek na nákup pohonných hmot pro účely dopravy, tedy pohonných hmot určených k provozu vozidel a motocyklů, nebo osoby, jimž náleží užívací právo k takovému dopravnímu prostředku, nebo osoby, které mají takový dopravní prostředek v nájmu formou finančního nebo operativního leasingu;

[...]

b) „dopravním prostředkem“: motorová vozidla a motocykly zapsané ve veřejných seznamech vozidel v tomto regionu, včetně vozidel pronajatých formou finančního nebo operativního leasingu, pokud náleží oprávněným osobám.

[...]

f) „platebním terminálem“: standardizovaná zařízení splňující technické parametry stanovené v příloze A bodě 2.“

⁴ – *Bollettino ufficiale della Regione* č. 19, ze dne 13. srpna 2010.

16. Článek 3 uvedeného regionálního zákona, nadepsaný „Systém příspěvků na nákup pohonných hmot“, stanoví:

„1. Orgán regionální správy má pravomoc přiznat příspěvky na nákup pohonných hmot za účelem dopravy provedený oprávněnými osobami, a to na každé jednotlivé čerpání pohonných hmot na základě koupeného množství.

2. Příspěvek na nákup benzínu činí 12 centů na litr a příspěvek na nákup nafty činí 8 centů na litr.

3. Výše příspěvků na nákup benzínu a nafty uvedených v odstavci 2 se zvyšuje o 7 centů na litr v případě benzínu a o 4 centy na litr v případě nafty, pokud jde o oprávněné osoby s bydlištěm v horských nebo kopcovitých oblastech označených jako znevýhodněné nebo částečně znevýhodněné oblasti ve směrnici Rady 75/273/EHS ze dne 28. dubna 1975 o seznamu Společenství znevýhodněných zemědělských oblastí ve smyslu směrnice 75/268/EHS (Itálie)⁵,] jakož i obcí uvedených v [různých rozhodnutích Komise o regionálních podporách].

4. Z důvodu výkyvů hospodářství nebo rozpočtových potřeb regionu může být výše příspěvků stanovených v odstavci 2 a zvýšených příspěvků uvedených v odstavci 3 po projednání s příslušným výborem rady změněna rozhodnutím regionální rady zvláště pro benzín, v mezích odchylky 10 centů na litr, a zvláště pro naftu, v mezích odchylky 8 centů na litr, a to nejvýše na dobu tří měsíců, kterou lze prodlužovat. Toto rozhodnutí bude zveřejněno v regionálním úředním věstníku.

4a. Aniž by tím byla dotčena celková vyváženost rozpočtu, může regionální rada v případě mimořádné hospodářské situace rozhodnutím s platností nejdéle do 30. září 2012 zvýšit příspěvky uvedené v odstavci 3 nejvýše o 10 centů na litr.

5. Oprávněné osoby mají nárok na příspěvky uvedené v odstavci 2 za každé čerpání uskutečněné elektronickými prostředky uvedenými v tomto zákoně na kterékoli čerpací stanici nacházející se na území regionu.

5a. Dohodami uvedenými v čl. 8 odst. 5 mohou být stanoveny postupy, podle kterých může být oprávněným osobám vrácena daň v případě, že pohonné hmoty čerpaly mimo území regionu.

6. Příspěvek na jednotlivé čerpání pohonných hmot nepřísluší v případě, že by celková výše výhody činila méně než 1 euro.

7. Příspěvky uvedené v tomto článku se zvyšují o 5 centů na litr, pokud je dotčené motorové vozidlo, pro které jsou čerpány pohonné hmoty, vybaveno v kombinaci nebo souběžně s benzínovým či dieselovým motorem alespoň jedním motorem s nulovými emisemi.

8. Počínaje dnem 1. ledna 2015 se příspěvky podle odstavce 2 na motorová vozidla, která nespádají mezi vozidla uvedená v odstavci 7 a jsou homologována podle emisní normy Euro 4 nebo nižší, snižují o 50 %.

9. Příspěvky podle odstavce 2 nepřísluší pro nová nebo použitá vozidla zakoupená po 1. lednu 2015, pokud nespádají mezi vozidla uvedená v odstavci 7 a jsou homologována podle emisní normy Euro 4 nebo nižší.

9a. Příspěvky přiznané podle tohoto článku jsou neslučitelné s jinými podporami poskytovanými na regionální úrovni v souvislosti s čerpáním pohonných hmot.“

5 – Úř. věst. 1975, L 128, s. 72.

17. Článek 4 regionálního zákona č. 14/2010, nadepsaný „Požadavky a postupy pro získání povolení“, stanoví ve svých odstavcích 1 a 3, že povolení využít sníženou cenu vydává dotyčným osobám Camera di commercio, industria, artigianato ed agricoltura (obchodní, průmyslová, živnostenská a zemědělská komora, Itálie)⁶ provincie, kde mají bydliště, a že identifikátor lze použít pouze na čerpání pohonných hmot do vozidla, pro které bylo vydáno povolení, a to výhradně oprávněnou osobou nebo jinou osobou, které posledně uvedená osoba formálně poskytla uživatelské právo k takovému vozidlu, přičemž v takovém případě nese oprávněná osoba odpovědnost za případné zneužití identifikátoru.

18. Článek 5 zmíněného regionálního zákona, nadepsaný „Postup poskytnutí příspěvku elektronickými prostředky“, stanoví:

„1. K získání příspěvku na nákup pohonných hmot pro účely dopravy elektronickými prostředky předloží oprávněná osoba provozovateli zařízení vybaveného platebním terminálem (dále jen „provozovatelé“) nacházejícího se na území regionu Furlánsko-Julské Benátsko identifikátor týkající se dopravního prostředku, pro který byl vydán.

2. Provozovatel je povinen ověřit, že dopravní prostředek, do něhož jsou čerpány pohonné hmoty, je skutečně totožný s dopravním prostředkem uvedeným v identifikátoru. Toto ověření může být provedeno rovněž pomocí vizuálních a elektronických zařízení, jakož i zařízení umožňujících ověřit s využitím výpočetní techniky shodu mezi vozidlem, do něhož jsou čerpány pohonné hmoty, a údaji na kartě použité k nákupu.

3. Bezprostředně po načerpání pohonných hmot je provozovatel povinen zjistit pomocí platebního terminálu objem prodané pohonné hmoty v litrech a elektronicky jej zaznamenat a dále vydat oprávněné osobě doklady s uvedením postupů a informací stanovených v příloze B bodě 3.

4. Oprávněná osoba je povinna zkontrolovat, zda čerpaný objem v litrech odpovídá údajům uvedeným v obdržení dokladech.

5. Vyjma případů uvedených v čl. 3 odst. 5a vypočte a poskytne příspěvek přímo provozovatel formou odpovídající slevy z ceny pohonné hmoty.

[...]“

19. Článek 6 uvedeného regionálního zákona, nadepsaný „Způsob poskytnutí příspěvku neelektronickými prostředky“, stanoví ve svých odstavcích 1 a 2 možnost uplatnit postup neelektronického vyplacení příspěvků na nákup pohonných hmot pro účely dopravy uskutečněný oprávněnými osobami mimo území regionu Furlánsko-Julské Benátsko, přičemž v takovém případě podá oprávněná osoba žádost k obchodní komoře místně příslušné pro obec, v níž má bydliště.

20. Článek 9 regionálního zákona č. 14/2010, nadepsaný „Poskytnutí příspěvku“, stanoví:

„1. Provozovatelé zařízení vybavených platebními terminály jsou oprávněni vyplácet příspěvek na nákup pohonných hmot pro účely dopravy elektronickými prostředky.

2. Poskytovatel nevyplatí příspěvek na nákup pohonných hmot, pokud zjistí, že identifikátor předložený za tímto účelem byl vydán pro jiné vozidlo, než do kterého mají být čerpány pohonné hmoty, nebo že identifikátor byl zneplatněn.

⁶ – Dále jen „obchodní komora“.

3. Tentýž den nebo následující pracovní den jsou provozovatelé povinni předat místně příslušné obchodní komoře elektronickými prostředky [...] údaje o množství pohonných hmot prodaných pro účely dopravy.

4. Za účelem předávání údajů podle odstavce 3 jsou provozovatelé povinni zaznamenat prostřednictvím platebního terminálu údaje o celkovém množství prodaných pohonných hmot, které jsou uvedeny v příslušných sloupcích a zapisují se do seznamu vedeného Ufficio tecnico di finanza [technický úřad ministerstva financí, Itálie].“

21. Článek 10 regionálního zákona č. 14/2010, nadepsaný „Náhrada částek vyplacených v souvislosti s příspěvky“, ve svých odstavcích 1, 2 a 7 stanoví:

„1. Regionální správa nahrazuje provozovatelům příspěvky na nákup pohonných hmot vyplacené oprávněným osobám zpravidla jednou týdně.

2. Náhrady jsou poskytovány na základě údajů uložených v počítačové databázi, aniž jsou dotčeny případy pozastavení náhrady nebo vrácení neoprávněně čerpaných příspěvků.

[...]

7. V každém účetním období provádí regionální správa jednu či více náhodných kontrol u provozovatelů dotčených finančními transakcemi spojenými s příspěvkem na nákup pohonných hmot, zejména za účelem ověření existence požadovaných dokladů k podaným žádostem o náhradu vyplacených částek. V každém případě jsou zúčastněné osoby, vyjma konečných oprávněných osob, které mají nárok na příspěvek, povinny uschovat doklady týkající se finančních transakcí nejméně po dobu dvou let od podání příslušné žádosti o náhradu.“

III. Skutečnosti předcházející sporu a postup před zahájením soudního řízení

22. Dne 1. prosince 2008 zaslala Komise na základě článku 258 SFEU Italské republice výzvu dopisem ohledně uplatňování snížených sazeb spotřební daně z benzínu a nafty používaných jako pohonné hmoty při prodeji těchto produktů osobám s bydlištěm v regionu Furlánsko-Julské Benátsko. Podle Komise je právní úprava, která stanoví takové snížení sazeb spotřební daně, v rozporu s unijní právní úpravou o zdanění energetických produktů, jelikož nespadá mezi povolená osvobození od daně a její snížení stanovená směrnicí 2003/96.

23. Komise napadla systém zavedený legge n. 549, Misure di razionalizzazione della finanza pubblica (zákon č. 549 o opatřeních racionalizace veřejných financí)⁷ ze dne 28. prosince 1995 a legge regionale n. 47, Disposizioni per l'attuazione della normativa nazionale in materia di riduzione del prezzo alla pompa dei carburanti per autotrazione nel territorio regionale e per l'applicazione della Carta del cittadino nei vari settori istituzionali (zákon č. 47, kterým se provádí vnitrostátní právní předpisy o snížení ceny pohonných hmot pro motorová vozidla na čerpacích stanicích na území regionu a kterým se provádí charta občanů v jednotlivých institucionálních sektorech)⁸ ze dne 12. listopadu 1996, který přiznává obyvatelům regionu Furlánsko-Julské Benátsko nárok na slevu z ceny benzínu „na čerpací stanici“ (a od roku 2002 rovněž z ceny nafty). Dotčený mechanismus spočíval v poskytnutí slevy konečným spotřebitelům pohonných hmot, kteří mají bydliště v tomto regionu. V rámci provádění tohoto mechanismu platili dodavatelé pohonných hmot provozovatelům čerpacích stanic zálohově částky odpovídající slevě z ceny a následně žádali uvedený region o jejich náhradu.

7 – GURI č. 302 ze dne 29. prosince 1995, s. 5.

8 – *Bolletino ufficiale della Regione* č. 33 ze dne 11. listopadu 1996, dále jen „regionální zákon č. 47/96“.

24. Podle názoru Komise představoval tento systém nelegální snížení spotřební daně v podobě jejího vrácení. Komise tvrdila zaprvé, že na náhradu má nárok tatáž osoba, která je povinná ke spotřební dani, zadruhé, že existuje přímá souvislost mezi částkami spotřební daně odvedenými státními osobami povinnými ke spotřební dani, tedy dodavateli pohonných hmot, a částkami náhrad, které tyto osoby hradily na účet provozovatelů čerpacích stanic, a zatřetí, že účelem tohoto systému je vyrovnat podstatné cenové rozdíly v porovnání se sousedící Slovinskou republikou, která v době, kdy regionální zákon č. 47/96 nabyl účinnosti, ještě nebyla členským státem Unie.

25. S cílem předejít cestám do Slovinska za účelem čerpání benzínu za nižší cenu (tzv. „benzínová turistika“) požádala Italská republika v roce 1996 o výjimku podle čl. 8 odst. 4 směrnice 92/81/EHS⁹, aby mohla uplatnit sníženou sazbu spotřební daně z pohonných hmot v regionu Furlánsko-Julské Benátsko, a tato výjimka jí byla udělena¹⁰. Následně bylo podle článku 18 směrnice 2003/96 Italské republiky povoleno, aby do 31. prosince 2006 nadále uplatňovala snížení sazby spotřební daně z benzínu spotřebovaného na území tohoto regionu. Dne 17. října 2006 požádala Italská republika o výjimku podle článku 19 směrnice 2003/96 pro region Furlánsko-Julské Benátsko. Tuto žádost vzala následně v prosinci roku 2006 zpět.

26. Italská republika odpověděla na zmíněnou výzvu dopisem ze dne 1. dubna 2009, v němž vysvětlila, že systém stanovený regionálním zákonem č. 47/96, napadený Komisí, byl změněn legge regionale n. 14, norme speciali in materia di impianti di distribuzione di carburanti e modifiche alla legge regionale 12 novembre 1996, n. 47 in materia di riduzione del prezzo alla pompa dei carburanti per autotrazione nel territorio regionale (regionální zákon č. 14, kterým se stanoví zvláštní pravidla pro zařízení pro distribuci pohonných hmot a kterým se mění regionální zákon č. 47 ze dne 12. listopadu 1996 o slevě z ceny pohonných hmot na čerpacích stanicích na území regionu)¹¹ ze dne 5. prosince 2008. Posledně uvedený zákon stanovil, že náhrady budou nově vypláceny přímo provozovatelům zařízení pro distribuci pohonných hmot, a nikoli již dodavatelům pohonných hmot.

27. Regionálním zákonem č. 14/2010 kromě toho zavedla Italská republika nový systém příspěvků, jenž stanoví pevnou částku (na litr) vyplácenou při nákupu benzínu nebo nafty, která je stanovena podle druhu pohonné hmoty a oblasti, v níž má osoba kupující pohonné hmoty bydliště.

28. Dne 12. dubna 2013 vyzvala Komise Italskou republiku, aby poskytla vysvětlení ohledně způsobu výpočtu příspěvku z ceny pohonných hmot koupených občany regionu Furlánsko-Julské Benátsko.

29. Dopisem ze dne 16. května 2013 poskytla Italská republika vysvětlení k výši příspěvků na nákup pohonných hmot přiznaných obyvatelům regionu Furlánsko-Julské Benátsko a rozdělení tohoto regionu na dvě územní oblasti, pro které platí různá výše příspěvků.

30. Dne 11. července 2014 doručila Komise Italské republice další výzvu dopisem, která se týkala regionálního zákona č. 14/2010, s tím, že nový mechanismus plateb hrazených obchodní komorou provozovatelům čerpacích stanic zavádí snížení spotřební daně v podobě jejího vrácení, které není upraveno ve směrnici 2003/96 ani nebylo schváleno Radou podle článku 19 uvedené směrnice.

31. Italská republika předložila své vyjádření k této další výzvě dopisem ze dne 4. září 2014.

32. Dne 11. prosince 2015 doručila Komise Italské republice odůvodněné stanovisko, na které zmíněný stát odpověděl dopisem ze dne 11. února 2016.

9 – Směrnice Rady ze dne 19. října 1992 o harmonizaci struktury spotřebních daní z minerálních olejů (Úř. věst. 1992, L 316, s. 12).

10 – Rozhodnutí Rady ze dne 22. prosince 1996, povolující určitým členským státům uplatňovat či pokračovat v uplatňování snížení nebo osvobození od spotřební daně z některých minerálních olejů používaných ke zvláštním účelům, v souladu s postupem stanoveným v čl. 8 odst. 4 směrnice 92/81/EHS (Úř. věst. 1996, L 102, s. 40).

11 – *Bolletino ufficiale della Regione* č. 50 ze dne 10. prosince 2008.

33. Komise nepovažovala její odpověď za uspokojivou, jelikož byla přesvědčena, že režim zavedený regionálním zákonem č. 47/96 a režim zavedený regionálním zákonem č. 14/2010 na sebe navazují a jsou v podstatných ohledech totožné, a podala proto projednávanou žalobu podle článku 258 SFEU.

IV. Návrhová žádání účastnic řízení

34. Komise v rámci řízení v projednávané věci navrhuje, aby Soudní dvůr:

- určil, že Italská republika tím, že uplatnila snížení sazby spotřební daně na základě regionální právní úpravy přijaté regionem Furlánsko-Julské Benátsko, která stanoví systém příspěvků na nákup benzínu a nafty užívaných jako pohonné hmoty v souvislosti s prodejem těchto výrobků obyvatelům uvedeného regionu, nesplnila povinnosti, které pro ni vyplývají z článků 4 a 19 směrnice 2003/96, a
- uložil Italské republice náhradu nákladů řízení.

35. Italská republika navrhuje, aby Soudní dvůr:

- žalobu zamítl a
- uložil Komisi náhradu nákladů řízení.

36. Rozhodnutím předsedy Soudního dvora ze dne 3. června 2019 bylo povoleno vedlejší účastenství Španělského království na podporu Italské republiky.

V. Argumenty účastnic řízení

A. Argumenty Komise

37. Komise uvádí, že spotřební daně jsou nepřímé daně uložené ze spotřeby některých produktů a že hospodářskou zátěž spojenou s touto daní nese konečný spotřebitel. Podle jejího názoru je nesporné, že účelem a důsledkem opatření zavedeného regionem Furlánsko-Julské Benátsko je právě snížení nákladů nesených konečným spotřebitelem, a tím i snížení jeho daňového zatížení v této oblasti.

38. Na podporu svého tvrzení, že dotčená právní úprava představuje snížení sazby spotřební daně, jež není dovoleno směrnicí 2003/96, Komise zdůrazňuje, že systematika této směrnice vyžaduje jednotné zdanění určitého výrobku nebo použití na celém území každého členského státu. Komise upřesňuje, že tato směrnice naopak nevyžaduje, aby byla prodejní cena pro konečného spotřebitele na celém území členského státu stejná, jelikož sice upravuje zdanění energetických produktů, avšak nereguluje jejich konečnou prodejní cenu.

39. Komise uvádí, že směrnice 2003/96 obsahuje řadu ustanovení, která členskými státy umožňují uplatňovat snížení úrovně zdanění, osvobození od daně nebo rozlišené úrovně zdanění u některých výrobků nebo použití. V tomto ohledu odkazuje Komise zejména na články 5, 7 a 15 až 19 zmíněné směrnice. Tato snížení, osvobození nebo rozlišení mohou být členskými státy uplatňována v souladu s podmínkami stanovenými v článku 6 uvedené směrnice. Od zásady, podle které každý členský stát musí stanovit jednotné zdanění určitého výrobku nebo použití, se lze odchýlit pouze v případech výslovně stanovených směrnicí 2003/96. To platí i v případě, že byly dodrženy minimální úrovně zdanění stanovené touto směrnicí.

40. Komise tvrdí, že pokud členský stát zamýšlí uplatnit na území určitého regionu nižší úroveň zdanění, je jeho jedinou možností postupovat podle článku 19 směrnice 2003/96, a tedy požádat o povolení výjimky podle uvedeného ustanovení. Vzhledem k absenci takového povolení má Komise za to, že taková odchylka od zásady, podle které členský stát musí stanovit jednotné zdanění určitého výrobku nebo použití, která vyplývá ze zavedení snížené sazby spotřební daně z pohonných hmot pro obyvatele regionu Furlánsko-Julské Benátsko, zakládá porušení článků 4 a 19 této směrnice. Komise tvrdí, že argumenty uvedené Italskou republikou na podporu jejího tvrzení, že příspěvek na nákup pohonných hmot neporušuje ustanovení uvedené směrnice, je nutné odmítnout.

41. Pokud jde o kvalifikaci příspěvku na nákup pohonných hmot jako snížení sazby spotřební daně, zastává Komise postoj, podle kterého v případě přiznání dotace členským státem, nepovolené unijním právem, která se vypočítává přímo nebo nepřímo z množství energetického produktu spadajícího do působnosti směrnice 2003/96 v době jeho propuštění ke spotřebě, představuje taková dotace nelegální snížení daňového zatížení uloženého z daného energetického produktu. V takovém případě totiž uvedená dotace představuje podle Komise vrácení celé částky spotřební daně uložené z dotčeného produktu, nebo její části. To, jakými pojmy je dotčené opatření označeno, není podle ní podstatné. Relevantní jsou pouze povaha, vlastnosti a účinky takového opatření.

42. Na podporu svého tvrzení Komise uvádí, že příspěvek na nákup pohonných hmot se poskytuje ve formě pevně stanovené částky vypočtené na základě množství zakoupené pohonné hmoty, což odpovídá způsobu výpočtu částky spotřební daně.

43. Komise připomíná, že podle rozsudku ze dne 25. dubna 2013, Komise v. Irsko¹², je jedním ze způsobů, kterými mohou členské státy přiznat osvobození od daně nebo snížení úrovně zdanění, „vrácení celé částky daně nebo její části“, v souladu s ustanovením čl. 6 písm. c) směrnice 2003/96. V této souvislosti není podle ní pro určení existence vrácení spotřební daně ve smyslu posledně uvedeného ustanovení rozhodné zaprvé, že osoba, která provádí propuštění ke spotřebě, a je tudíž povinná k platbě spotřební daně, v projednávané věci dodavatel pohonných hmot, není totožná s osobou, která obdrží regionální příspěvek, v projednávané věci provozovatelem čerpací stanice, a zadruhé, že v konečném důsledku získává výhodu spojenou s příspěvkem konečný spotřebitel, který zaplatí na „čerpací stanici“ nižší cenu. Tento výklad je podle Komise veden nutností zajistit, aby ustanovení směrnice 2003/96 nebyla zbavena užitečného účinku. K tomu, aby byl příspěvek na nákup pohonných hmot kvalifikován jako vrácení spotřební daně, není podle Komise nutné prokázat, že jediným účelem dotčeného ustanovení bylo obejít ustanovení uvedené směrnice.

44. Mimoto, rozhodující skutečností pro kvalifikování příspěvku na nákup pohonných hmot jako „vrácení spotřební daně“ je podle názoru Komise to, že je tento příspěvek vyplácen ze státních prostředků nebo, jako v projednávané věci, z rozpočtu regionu. Pokud je totiž vrácení prováděno z veřejných prostředků, představuje podle ní fakticky neutralizaci daně z daného produktu.

45. V tomto ohledu je údajně irelevantní, že příspěvek na nákup pohonných hmot je financován z obecných příjmů regionu Furlánsko-Julské Benátsko, a nikoli konkrétně z té části spotřební daně vybrané státem, která je následně poukazována zpět uvedenému regionu. Podstatná není podle Komise ani skutečnost, že příspěvek na nákup pohonných hmot je vyplácen obyvatelům regionu Furlánsko-Julské Benátsko i na nákupy pohonných hmot uskutečněné mimo tento region.

46. Ačkoli Komise připouští, že některá ustanovení regionálního zákona č. 14/2010 sledují cíl ochrany životního prostředí nebo socioekonomické cíle, má za to, že hlavním důvodem pro zachování dotčeného opatření je snaha předejít „benzínové turistice“, tedy tomu, aby obyvatelé regionu Furlánsko-Julské Benátsko jezdili čerpat pohonné hmoty do jiného členského státu, v projednávané věci do Slovinska, kde jsou ceny nižší.

¹² – C-55/12, nezveřejněný, EU:C:2013:274.

47. V každém případě měla podle ní Italská republika uplatnit své důvody pro zavedení příspěvku na nákup pohonných hmot v režimu žádosti o výjimku podle článku 19 směrnice 2003/96. Komise v tomto směru uvádí, že italské orgány vzaly dne 11. prosince 2006 zpět žádost o povolení výjimky podanou podle posledně uvedeného článku ve vztahu k předchozímu režimu, který měl podle ní obecně stejnou strukturu a stejný účinek. V tomto ohledu Komise podotýká, že zmíněná žádost o povolení výjimky se týkala snížení sazby spotřební daně z benzínu spotřebovaného na území regionu Furlánsko-Julské Benátsko. Dále uvádí, že Rada již na základě článku 19 směrnice 2003/96 povolila v několika případech snížení spotřební daně pro zvláštní regiony nebo oblasti v rámci jednoho členského státu¹³.

48. Konečně, pokud jde o souvislost mezi příspěvkem přiznaným obyvatelům regionu Furlánsko-Julské Benátsko a složkou ceny pohonných hmot připadající na spotřební daň, je skutečnost, že sazba spotřební daně neodpovídá výši příspěvku, podle tvrzení Komise irelevantní, jelikož vrácení spotřební daně může být i částečné. Ani skutečnost, že část ceny pohonných hmot připadající na výrobní náklady je vyšší než částka vyplacená z titulu dotčeného příspěvku, není podle ní podstatná a nic nemění na tom, že vyplacení tohoto příspěvku představuje vrácení spotřební daně.

B. Argumenty Italské republiky

49. Italská republika odmítá tvrzení, podle kterého má předchozí režim v podstatě stejné znaky a stejné účinky jako režim, který je předmětem projednávané žaloby, a tudíž měl být stejně jako předchozí režim podroben řízení o povolení v Unii v souladu s ustanoveními směrnice 2003/96. Uvedený členský stát proto trvá na tom, že tyto dva režimy jsou rozdílné. V předchozím režimu byla sleva z ceny benzínu a nafty na „čerpacích stanicích“ financována regiony z části spotřební daně, která byla pro ně vyhrazena. Tato část spotřební daně tedy byla účelově vyhrazena v tom smyslu, že byla určena na finanční krytí dotčeného opatření. Italská republika uvádí, že v novém režimu je příspěvek naproti tomu financován z obecných rozpočtových příjmů regionu Furlánsko-Julské Benátsko, stejně jako jiné výdaje. Část spotřební daně, kterou stát poukazuje tomuto regionu, tak již není konkrétně účelově vyhrazena na financování dotčeného opatření, ale slouží ke krytí veškerých výdajů uvedeného regionu.

50. Italská republika navíc zdůrazňuje, že v předchozím režimu byl příspěvek určován na základě rozdílu mezi cenou v tomto regionu a nižší cenou nabízenou na druhé straně hranice se Slovinskou republikou. Sleva, která měla být poskytnuta, se také lišila podle vzdálenosti od této hranice. Naopak v novém režimu je příspěvek nezávislý na vývoji cen ve Slovinsku a je stanoven paušálně podle dvou zeměpisných oblastí.

51. Mimoto Italská republika uvádí, že je pravda, že jak v předchozím, tak i v novém režimu jsou oprávněnými osobami, které mají nárok na příspěvek, občané s bydlištěm v regionu Furlánsko-Julské Benátsko. Zatímco však v předchozím režimu byly subjekty pověřeny vyplácením příspěvku, a poté oprávněnými žádat o jeho náhradu, ropné společnosti, v novém režimu vyplácejí tento příspěvek oprávněným osobám provozovatelé zařízení pro distribuci pohonných hmot, kterým region následně nahrazuje takto vynaložené náklady.

13 – Komise cituje prováděcí rozhodnutí Rady 2011/776/EU ze dne 24. listopadu 2011 a prováděcí rozhodnutí Rady (EU) 2017/1767 ze dne 25. září 2017, kterými se v souladu s článkem 19 směrnice 2003/96/ES povoluje Spojenému království uplatňovat snížené úrovně zdanění pohonných hmot dodávaných na ostrovech Vnitřních a Vnějších Hebrid, na Orknejích a Shetlandách, na ostrovech v ústí řeky Clyde a na ostrovech Scilly (Úř. věst. 2011, L 317, s. 34, a Úř. věst. 2017, L 250, s. 69) a prováděcí rozhodnutí Rady (EU) 2015/356 ze dne 2. března 2015, kterým se Spojenému království povoluje uplatňovat v některých zeměpisných oblastech odstupňované sazby daně z pohonných hmot podle článku 19 směrnice 2003/96/ES (Úř. věst. 2015, L 61, s. 24). V takových případech vzala Rada v potaz skutečnost, že v těchto oblastech byla průměrná cena benzínu a nafty vyšší než na zbývajícím území Spojeného království. Rada povolila požadovanou výjimku v jednom případě s ohledem na odlehlost některých regionů a v jiném případě s ohledem na zvláštní povahu dotčených oblastí (zejména malý počet obyvatel a nízké objemy dodávaných pohonných hmot). Komise podotýká, že mechanismus zavedený Spojeným královstvím pro pohonné hmoty spotřebované na ostrovech Hebrid, na ostrovech v ústí řeky Clyde a na ostrovech Scilly, povolený Radou podle článku 19 směrnice 2003/96, je v podstatě stejný jako stávající mechanismus uplatňovaný v regionu Furlánsko-Julské Benátsko.

52. Italská republika připouští, že ze systematického výkladu směrnice 2003/96 vyplývá zásada, podle které musí být na území téhož členského státu zajištěna jednotná úroveň zdanění určitého výrobku nebo použití. Italská republika rovněž uznává, že „volnost nutná k vymezení a provádění politik prizpůsobených [...] vnitrostátním podmínkám“, která je přiznána členským státům v bodě 9 odůvodnění této směrnice, neznamená, že by členské státy mohly zavést rozdílnou úroveň zdanění podle svého uvážení, jelikož tak mohou učinit výhradně v rámci ustanovení uvedené směrnice upravujících výjimky za tímto účelem. Je tedy nutné, aby sledovaný cíl spadal mezi případy uvedené zejména v článcích 5, 15 a 17 směrnice 2003/96. Pokud jde o různé cíle spojené s „důvod[y] některé zvláštní politiky“, je dotčený členský stát povinen, v souladu s ustanoveními článku 19 této směrnice, požádat o povolení Radu, která může jednomyslně povolit členskému státu, aby zavedl další osvobození od daně nebo snížení. Italská republika zdůrazňuje, že tato omezení platí pouze v případě, že členský stát zamýšlí zavést opatření spočívající v „osvobození od daně nebo snížení úrovně zdanění“ energetických produktů, a je tudíž zřejmé, že vnitrostátní opatření, které takový účinek nemá, uvedeným omezením nepodléhá.

53. V tomto směru má Italská republika za to, že klíčovým ustanovením pro rozhodnutí sporu v projednávané věci je článek 6 písm. c) směrnice 2003/96, podle kterého do působnosti této směrnice spadají případy, kdy je osvobození od daně nebo snížení úrovně zdanění upravené uvedenou směrnicí uplatněno „vrácením celé částky daně nebo její části“. Podle tohoto členského státu vykládá Komise čl. 6 písm. c) uvedené směrnice příliš široce, když tvrdí, že každá forma dotace nebo příspěvku na zboží podléhajícího spotřební dani je vrácením daně jen z toho jediného důvodu, že je financováno z veřejných zdrojů, a tudíž představuje obcházení uvedené směrnice.

54. Italská republika je toho názoru, že o vrácení celé částky daně nebo její části ve smyslu čl. 6 písm. c) směrnice 2003/96 jde v případě, kdy daňový orgán vrátí osobě povinné k dani spotřební daň, kterou tato osoba předtím odvedla. To podle ní znamená, že vnitrostátní nebo regionální opatření, jež nemá vlastnosti definované v čl. 6 písm. c) téže směrnice, musí být považována za opatření, která nespádají do působnosti zmíněné směrnice a náleží do rozhodovací pravomoci členských států. Směrnice 2003/96 se tedy nepoužije.

55. Italská republika má za to, že extrémně široký výklad článku 6 písm. c) směrnice 2003/96 podaný Komisí znemožňuje jakékoli zásahy hospodářské povahy týkající se zboží podléhajícího spotřební dani, a omezuje tak daňovou suverenitu členských států v oblasti, která je harmonizována pouze zčásti.

56. Na rozdíl od věci, ve které byl vydán rozsudek ze dne 25. dubna 2013, Komise v. Irsko¹⁴, kde bylo ve vnitrostátní právní úpravě výslovně stanoveno, že předmětem vrácení je složka ceny pohonných hmot připadající na „spotřební daň“, nemůže podle ní Soudní dvůr v projednávané věci vycházet ze stejného předpokladu. Komisi přísluší prokázat, že předmětem příspěvku dotčeného v řízení v projednávané věci je skutečně vrácení spotřební daně. Komise takový důkaz údajně nepředložila.

57. Italská republika má za to, že aby bylo dotčené opatření považováno pro účely uplatnění směrnice 2003/96 za vrácení spotřební daně, bylo by třeba prokázat zaprvé, že toto opatření vede ke stejnému výsledku jako vrácení daně osobě povinné k dani, která ji předtím odvedla, a zadruhé, že jediným nebo hlavním účelem tohoto opatření je obejít ustanovení této směrnice, zejména její články 5, 15, 16, 17 a 19. Naopak, pokud vnitrostátní opatření tato kritéria nesplňuje, nespadá podle ní do působnosti uvedené směrnice a nemůže podléhat žádnému povolení.

¹⁴ – C-55/12, nezveřejněný, EU:C:2013:274.

58. Italská republika v tomto ohledu podotýká, že z rozsudku ze dne 25. dubna 2013, Komise v. Irsko¹⁵, nevyplývá, že by se čl. 6 písm. c) směrnice 2003/96 vztahoval na veškeré dotace nebo příspěvky z veřejných prostředků týkající se zboží podléhajícího spotřební dani, ale že se toto ustanovení vztahuje pouze na finanční plnění, u nichž je tím či oním způsobem zachována souvislost s původně odvedenou spotřební daní.

59. Italská republika zdůrazňuje, že pokud tyto úvahy uplatníme na příspěvek na nákup pohonných hmot stanovený regionálním zákonem č. 14/2010, neexistuje kromě skutečnosti, že sporná sleva je poskytována konečným spotřebitelům, žádná souvislost mezi spotřební daní původně odvedenou osobami povinnými k dani a peněžitou částkou, která je následně přiznána obyvatelům regionu Furlánsko-Julské Benátsko z rozpočtu tohoto regionu. Dotčený příspěvek je podle ní odůvodněn legitimními cíli a jeho účelem ani účinkem není obcházet ustanovení směrnice 2003/96.

60. V tomto ohledu Italská republika uvádí, že účelem režimu zavedeného regionálním zákonem č. 14/2010, jak vyplývá z jeho čl. 1 věty první, je řešení závažné hospodářské krize, s níž se potýká region Furlánsko-Julské Benátsko. Tento režim zavádí koordinovaný rámec několika zásahů v oblasti dopravy, včetně opatření na podporu silniční dopravy, v projednávané věci v podobě podpory na nákup pohonných hmot jednotlivci, která byla doplněna rovněž opatřeními zaměřenými na omezení znečištění životního prostředí způsobeného touto dopravou. Účelem příspěvku na nákup pohonných hmot je podle Italské republiky omezit, v rámci souborného balíčku opatření na ochranu životního prostředí, cesty do míst, kde je cena pohonných hmot na „čerpací stanici“ nižší, a zpět, což se týká nejen Slovinska, ale rovněž jiných italských regionů, které jsou vybaveny účinnější infrastrukturou umožňující snížit výrobní náklady na pohonné hmoty. Cíli tohoto příspěvku je tak podle ní podpořit hospodářství prostřednictvím slevy poskytované obyvatelům regionu Furlánsko-Julské Benátsko z ceny pohonných hmot, jejíž zvlášť vysokou složku tvoří „výrobní náklady“, což je způsobeno nedostatečně rozvinutou infrastrukturou v tomto regionu, a zároveň podporovat udržitelnou dopravu a ochranu životního prostředí.

61. Na podporu svého tvrzení, že mezi spotřební daní původně odvedenou osobami povinnými k dani a příspěvkem na nákup pohonných hmot přiznaným obyvatelům regionu Furlánsko-Julské Benátsko neexistuje žádná souvislost, uvádí Italská republika v souhrnu tyto skutečnosti:

1. oprávněnými osobami podle tohoto opatření jsou fyzické osoby s bydlištěm na území regionu Furlánsko-Julské Benátsko, které nejsou osobami povinnými ke spotřební dani;
2. příspěvek není financován z příjmů ze spotřební daně, jež stát poukazuje uvedenému regionu, ale z obecných příjmů tohoto regionu;
3. příspěvek je přiznáván obyvatelům dotčeného regionu i na čerpání pohonných hmot provedené mimo jeho území;
4. finanční zátěž spojená s tímto příspěvkem leží na provozovatelích čerpacích stanic, kteří dočasně nesou náklady s ním spojené, jež jsou jim později vráceny regionem, a kteří nejsou osobami povinnými ke spotřební dani; v tomto ohledu [Italská republika uvádí, že] hypotéza předložená Komisí, podle které může zařízení pro distribuci pohonných hmot v některých případech sloužit jako daňový sklad s oprávněním uvádět pohonné hmoty na trh, v italském právu neexistuje, a takové zařízení tudíž nemůže být v žádném případě subjektem povinným ke spotřební dani;
5. příspěvek je přiznáván dotčeným regionem, zatímco spotřební daň je daní vybíranou státem, jež se odvádí v okamžiku dodání benzínu a nafty do distribučního zařízení;

15 – C-55/12, nezveřejněný, EU:C:2013:274.

6. příspěvek je přiznáván na základě kritérií, která nesouvisí se spotřební daní; jeho výše se liší podle druhu paliva a oblasti, v níž má oprávněná osoba bydliště;
7. předmět dotčeného opatření nesouvisí se složkou ceny pohonných hmot připadající na „spotřební daň“, na rozdíl od situace dotčené ve věci, ve které byl vydán rozsudek ze dne 25. dubna 2013, Komise v. Irsko¹⁶, a
8. nelze objektivně určit souvislost mezi příspěvkem přiznaným obyvatelům dotčeného regionu a složkou ceny pohonných hmot na „čerpací stanici“ připadající na „spotřební daň“; tento příspěvek podle ní naopak souvisí se složkou ceny představující „výrobní náklady“ na pohonné hmoty, která je vyšší, jelikož slouží k vyrovnání těchto nákladů v regionu vyznačujícím se nedostatečnou infrastrukturou; Italská republika v tomto ohledu uvádí, že velké cenové rozdíly mezi jednotlivými regiony na italském území jsou dány pouze složkou připadající na „výrobní náklady“, která je sama o sobě ovlivněna úrovní infrastruktury v jednotlivých regionech.

62. Italská republika rovněž cituje nálezy Corte costituzionale (Ústavní soud, Itálie) č. 185/2011 ze dne 7. června 2011, ve kterém uvedený soud dospěl k závěru, že účelem ani účinkem příspěvku na nákup pohonných hmot není snížení původně odvedené spotřební daně. Zmíněný členský stát uvádí, že tímto nálezem, v němž jsou zdůrazněny podstatné rozdíly mezi předchozím režimem a režimem zavedeným regionálním zákonem č. 14/2010, Corte costituzionale (Ústavní soud, Itálie) konstatoval, že spotřební daň je v plné výši odvedena v okamžiku, kdy jsou pohonné hmoty propuštěny ke konečné spotřebě, že nedochází k žádnému snížení úrovně zdanění a že příspěvek přiznaný oprávněným osobám nemůže představovat vrácení daně, jelikož koneční spotřebitelé pohonných hmot nejsou osobami povinnými k této dani.

C. Argumenty Španělského království

63. Španělské království má za to, že sporná regionální úprava představuje podporu na nákup pohonných hmot pro obyvatele regionu Furlánsko-Julské Benátsko, kterou se snižují výrobní náklady na pohonné hmoty. Složka ceny pohonných hmot připadající na výrobní náklady je totiž vyšší než sporný příspěvek a nic nebrání tvrzení, že účelem příspěvku je snížit tuto složku.

64. Tento členský stát sdílí argumenty Italské republiky, podle nichž je jasný rozdíl mezi sporem v projednávané věci a věcí, ve které byl vydán rozsudek ze dne 25. dubna 2013, Komise v. Irsko¹⁷, kde irská právní úprava svěřovala Minister for Finance (ministr financí, Irsko) pravomoc přiznat konkrétně vrácení spotřební daně z pohonných hmot určených pro vozidla používaná zdravotně postiženými osobami.

65. Podle Španělského království nelze regionální podporu vyjádřenou pevnou částkou, která je nižší než výrobní náklady na pohonné hmoty a řídí se právní úpravou nedaňové povahy, považovat za prostředek určený ke snížení daňového zatížení spojeného s pohonnými hmotami. Uvádí skutečnosti, které podle jeho názoru potvrzují, že sporný příspěvek je zcela nezávislý na spotřební dani:

1. spotřební daň je odváděna státu v plné výši v okamžiku propuštění ke konečné spotřebě;
2. příspěvek není financován ze spotřební daně, již stát zpětně poukazuje regionu Furlánsko-Julské Benátsko, ale z obecných příjmů tohoto regionu (příspěvek je poskytován i v případě, že oprávněné osoby čerpaly pohonné hmoty v jiných italských regionech);

¹⁶ – C-55/12, nezveřejněný, EU:C:2013:274.

¹⁷ – C-55/12, nezveřejněný, EU:C:2013:274.

3. příspěvek není poskytován osobě povinné k dani, ale fyzickým osobám, které mají bydliště v uvedeném regionu;
4. příspěvek vyplácí oprávněným osobám distributoři pohonných hmot, kterým jej následně nahrazuje region Furlánsko-Julské Benátsko, a
5. příspěvek je poskytován na základě kritéria, které je zcela nezávislé na spotřební dani, jelikož je přiznáván jako pevně stanovená částka nijak nesouvisející se spotřební daní.

66. Tento členský stát vysvětluje, že cenu, za kterou jsou pohonné hmoty prodávány konečnému spotřebiteli, tvoří několik složek, a to zaprvé cena ropy a marže za rafinaci, zadruhé náklady na uvedení na trh a přepravu do prodejního místa a zatřetí daňové složky ceny (spotřební daň, DPH). Uvádí, že tyto různé složky jsou důvodem rozdílů v prodejní ceně na jednotlivých územích téhož členského státu. Směrnice 2003/96 v žádném případě nevyžaduje, aby byla prodejní cena účtovaná konečnému spotřebiteli na celém území státu stejná.

67. Za těchto okolností nelze podle Španělského království určit spojitost mezi spotřební daní, již každá osoba povinná k dani odvedla do Erario (státní pokladna, Itálie) za celkový objem pohonných hmot propuštěných ke konečné spotřebě, na straně jedné a výši příspěvku, který region Furlánsko-Julské Benátsko vyplatil obyvatelům za nákup pohonných hmot, na straně druhé.

VI. Analýza

68. Podle regionálního zákona č. 47/96 měli obyvatelé regionu Furlánsko-Julské Benátsko nárok na slevu z ceny benzínu „na čerpací stanici“ (a od roku 2002 rovněž z ceny nafty). Dodavatelé pohonných hmot platili provozovatelům čerpacích stanic zálohově částky odpovídající slevě z ceny a následně žádali uvedený region o jejich vrácení. Podle Komise představoval tento systém snížení spotřební daně v podobě jejího vrácení. Zmíněný systém, proti němuž Komise uplatnila postup před zahájením soudního řízení, nicméně není předmětem tohoto řízení o nesplnění povinnosti, jelikož byl nahrazen jiným systémem poskytování příspěvku, použitelným od 1. listopadu 2011.

69. Regionální zákon č. 14/2010 upravuje systém poskytování příspěvku na nákup pohonných hmot, který je předmětem tohoto řízení.

70. Připomínám, že podle článku 2 zmíněného zákona jsou oprávněnými osobami, které mají nárok na příspěvek na nákup pohonných hmot, fyzické osoby s bydlištěm v daném regionu, které jsou vlastníky nebo spoluvlastníky motorového vozidla nebo motocyklu.

71. Článek 3 uvedeného zákona stanoví paušální příspěvek na litr na nákup benzínu a nafty, který je vyplácen v okamžiku nákupu pohonné hmoty na čerpací stanici. Jsou-li splněny podmínky stanovené regionálním zákonem č. 14/2010, vyplácí příspěvek přímo provozovatelé distribučních zařízení v podobě odpovídající slevy z ceny, jež má být zaplacená za pohonné hmoty. V podstatě to znamená, že provozovatelé čerpacích stanic poskytují oprávněným osobám slevu z ceny „na čerpací stanici“. Příspěvek se liší podle druhu pohonné hmoty a oblasti, kde má osoba kupující pohonnou hmotu bydliště. Výše příspěvku může být dále upravena z důvodů výkyvů hospodářství nebo rozpočtových potřeb regionu.

72. Článek 10 regionálního zákona č. 14/2010 stanoví, že regionální správa nahrazuje provozovatelům čerpacích stanic příspěvky na nákup pohonných hmot vyplacené oprávněným osobám zpravidla jednou týdně. Náhrady jsou poskytovány na základě údajů uložených v počítačové databázi.

73. Oprávněnými osobami, které mají nárok na tento příspěvek, jsou tak koneční spotřebitelé pohonných hmot, kteří mají bydliště v regionu Furlánsko-Julské Benátsko. Tento příspěvek není vyplácen tímto regionem přímo spotřebitelům, ale poskytují jej zálohově provozovatelé distribučních zařízení, kterým následně uvedený region nahrazuje takto vynaložené náklady.

74. Komise tvrdí, že zavedení režimu upravujícího příspěvek na nákup pohonných hmot mělo být povoleno podle článku 19 směrnice 2003/96, aby bylo v souladu s touto směrnicí, zatímco Italská republika namítá, že tento režim nepředstavuje v žádném ohledu vrácení spotřební daně, a tudíž nemusel být povolen podle zmíněných ustanovení.

75. Komise a Italská republika, podporovaná Španělským královstvím, se kromě toho neshodují v otázce kvalifikace příspěvku na nákup pohonných hmot stanoveného regionálním zákonem č. 14/2010. Zatímco Komise tvrdí, že jde o snížení spotřební daně ve formě jejího vrácení, což vede k částečné neutralizaci původního zdanění pohonných hmot, Italská republika odmítá jakoukoli souvislost mezi spotřební daní původně odvedenou dodavateli pohonných hmot a tímto příspěvkem.

76. Úvodem je třeba připomenout, že podle ustálené judikatury týkající se důkazního břemene přísluší v rámci řízení o nesplnění povinnosti podle článku 258 SFEU Komisi prokázat existenci tvrzeného nesplnění povinnosti a Komise musí Soudnímu dvoru předložit poznatky nezbytné k přezkoumání existence tohoto nesplnění povinnosti a nesmí se přitom opírat o pouhé domněnky¹⁸. Komise se nemůže zprostit povinnosti předložit důkaz nesplnění povinnosti vytýkaného na základě konkrétních skutečností charakterizujících porušení zvláštních ustanovení, jichž se dovolává, a vycházet z pouhých domněnek nebo schematických kauzalit¹⁹.

77. V projednávané věci tedy Komisi přísluší prokázat, že Italská republika tím, že uplatnila snížení sazby spotřební daně, nesplnila povinnosti, které pro ni vyplývají z článků 4 a 19 směrnice 2003/96.

78. Z bodů 2 až 5 a 24 odůvodnění směrnice 2003/96 vyplývá, že jejím cílem je prostřednictvím zavedení harmonizovaného systému zdanění energetických produktů a elektřiny podpora řádného fungování vnitřního trhu v oblasti energetiky, a to mimo jiné tím, že zamezuje narušení hospodářské soutěže²⁰. K dosažení tohoto cíle má tato směrnice zmenšit rozdíly mezi vnitrostátními úrovněmi zdanění energie, jelikož jde o faktor, který může nepříznivě ovlivnit řádné fungování vnitřního trhu. Za tímto účelem stanoví vhodné minimální úrovně zdanění v Unii jako prostředek ke snížení stávajících rozdílů mezi vnitrostátními úrovněmi zdanění. Jde o oblast, která byla harmonizována pouze částečně, jelikož směrnice neprovedla harmonizaci sazeb spotřební daně z energetických produktů a elektřiny, ale pouze stanoví harmonizované minimální úrovně zdanění²¹.

79. Připomínám, že čl. 4 odst. 1 směrnice 2003/96 stanoví zásadu, podle které „[ú]rovně zdanění, které členské státy uplatňují na energetické produkty a elektřinu [...], nesmí být nižší než minimální úroveň zdanění předepsané touto směrnicí“. Článek 19 odst. 1 věta první téže směrnice pak stanoví, že „[k]romě ustanovení předchozích článků, zejména článků 5, 15 a 17, může Rada jednomyslně na návrh Komise povolit kterémukoli členskému státu, aby zavedl další osvobození od daně nebo snížení z důvodů některé zvláštní politiky“.

80. Mezi účastnicemi řízení je nesporné, že směrnice 2003/96 ukládá povinnost dodržet jednotnou minimální úroveň zdanění určitého výrobku nebo použití na celém území téhož státu, což vyplývá jak z čl. 4 odst. 1 této směrnice, tak z její systematiky.

18 – Viz zejména rozsudek ze dne 5. března 2020, Komise v. Kypr (Stokové soustavy a čištění městských odpadních vod) (C-248/19, nezveřejněný, EU:C:2020:171, bod 20 a citovaná judikatura).

19 – Viz zejména rozsudek ze dne 5. září 2019, Komise v. Itálie (Bakterie *Xylella fastidiosa*) (C-443/18, EU:C:2019:676, bod 80 a citovaná judikatura).

20 – Viz zejména rozsudek ze dne 7. března 2018, Cristal Union (C-31/17, EU:C:2018:168, bod 29 a citovaná judikatura).

21 – Viz rozsudek ze dne 30. ledna 2020, Autoservizi Giordano (C-513/18, EU:C:2020:59, bod 26).

81. Tato povinnost dodržet jednotnou úroveň zdanění na celém území členského státu platí nezávisle na dodržení minimálních úrovní zdanění vyžadovaných směrnicí 2003/96. Tato směrnice tak neponechává členským státům prostor pro vlastní uvážení, který by jim umožňoval volně stanovit rozdílné sazby, jež považují za vhodné, pouze s odvoláním na skutečnost, že uplatněná sazba je stále vyšší než uložená minimální sazba.

82. Odchytky od zásady jednotného zdanění určitého výrobku nebo použití může členský stát zavést pouze v případech výslovně stanovených směrnicí 2003/96. V tomto smyslu se v bodě 15 odůvodnění této směrnice uvádí, že „[m]ožnost uplatňovat na stejný výrobek rozdílné vnitrostátní sazby daně by za určitých okolností nebo trvalých podmínek měla být povolena, pokud jsou dodržovány minimální úrovně zdanění v rámci [Unie] a pravidla vnitřního trhu a hospodářské soutěže“.

83. Několik ustanovení směrnice 2003/96 stanoví možnost členských států zavést osvobození od daně, snížené nebo rozlišené úrovně zdanění produktů podléhajících spotřební dani. Jde zejména o články 5, 7 a 15 až 19 této směrnice. Tato ustanovení svědčí o tom, že unijní normotvůrce ponechal členským státům v oblasti spotřební daně určitý prostor pro uvážení²². Tento prostor pro uvážení je nicméně omezený, jelikož možnost zavést rozlišené sazby spotřební daně, osvobození od spotřební daně nebo snížení spotřební daně takto přiznaná členským státům může být uplatněna pouze striktně v souladu s podmínkami stanovenými v příslušných ustanoveních uvedené směrnice.

84. Členský stát, který hodlá uplatnit rozlišené sazby daně, tak musí postupovat v souladu s článkem 19 směrnice 2003/96 a požádat o povolení podle toho ustanovení. V této souvislosti je nesporné, že Italská republika při zavádění režimu poskytování příspěvku na nákup pohonných hmot stanoveného regionálním zákonem č. 14/2010 o takové povolení nepožádala. Komise má tudíž za to, že taková odchylka od zásady, podle níž členský stát musí stanovit jednotné zdanění určitého výrobku nebo použití, která vyplývá ze zavedení opatření představujícího podle jejího názoru snížení sazby spotřební daně z pohonných hmot pro obyvatele regionu Furlánsko-Julské Benátsko, zakládá porušení článků 4 a 19 směrnice 2003/96.

85. Pro určení, že Italská republika nesplnila povinnosti, které pro ni vyplývají z těchto ustanovení, je nutné nejprve ověřit, zda lze příspěvek na nákup pohonných hmot pro obyvatele regionu Furlánsko-Julské Benátsko považovat za osvobození od daně nebo snížení úrovně zdanění.

86. V tomto ohledu uvádí čl. 6 písm. c) směrnice 2003/96, který Komise v návrhovém žádání své žaloby výslovně nezmiňuje, avšak je ústředním bodem, z něhož vychází argumentace účastnic řízení, jako jeden ze způsobů, kterým mohou členské státy uplatnit osvobození od daně nebo snížení úrovně zdanění upravené touto směrnicí, „vrácení celé částky daně nebo její části“²³. Ze znění článku 6 uvedené směrnice tak vyplývá, že členský stát nemůže uplatnit „osvobození od daně“ nebo „snížení“ úrovně zdanění ve smyslu tohoto ustanovení přímo, ale musí tak učinit vrácením daně²⁴. Závěr, že vrácení není formou osvobození od daně nebo snížení spotřební daně, by podle Soudního dvora „znamenal obcházení právního režimu výjimky stanoveného v člácích 6, 18 a 19 směrnice 2003/96 a v její příloze II“²⁵.

87. Soudní dvůr z článku 6 směrnice 2003/96 rovněž dovodil, že „členské státy mohou přiznat pouze osvobození od daně nebo snížení úrovně zdanění stanovená touto směrnicí“²⁶.

22 – Viz rozsudek ze dne 30. ledna 2020, Autoservizi Giordano (C-513/18, EU:C:2020:59, bod 26).

23 – Viz rozsudek ze dne 25. dubna 2013, Komise v. Irsko (C-55/12, nezveřejněný, EU:C:2013:274, bod 37).

24 – Viz rozsudek ze dne 25. dubna 2013, Komise v. Irsko (C-55/12, nezveřejněný, EU:C:2013:274, bod 38).

25 – Viz rozsudek ze dne 25. dubna 2013, Komise v. Irsko (C-55/12, nezveřejněný, EU:C:2013:274, bod 39).

26 – Viz rozsudek ze dne 25. dubna 2013, Komise v. Irsko (C-55/12, nezveřejněný, EU:C:2013:274, bod 40).

88. Výklad podaný Soudním dvorem umožňuje předejít obcházení povinností, které pro členské státy vyplývají ze směrnice 2003/96. Z tohoto pohledu je třeba dojít k závěru, že pokud by byla částka spotřební daně uložené z pohonných hmot následně vrácena konečným spotřebitelům, ruší takové vrácení účinek původního zdanění. Spotřební daň uplatněnou na pohonné hmoty tedy nelze považovat za slučitelnou s pravidly stanovenými směrnicí 2003/96²⁷.

89. Lze na základě těchto skutečností a argumentů účastnic řízení dospět k závěru, že Komise právně dostačujícím způsobem prokázala, že příspěvek na nákup pohonných hmot je možné kvalifikovat jako „snížení spotřební daně“? Přesněji řečeno, prokázala Komise, že tento příspěvek lze považovat za „vrácení částky daně“ ve smyslu čl. 6 písm. c) směrnice 2003/96?

90. Podle mého názoru nikoli.

91. Souhlasím sice s názorem Komise, podle kterého dvojí okolnost, a to zaprvé, že hospodářský subjekt, který je osobou povinnou ke spotřební dani (dodavatel pohonných hmot), je odlišný od osoby, které je vyplácen regionální příspěvek (provozovatel čerpací stanice), a zadruhé, že prospěch z tohoto příspěvku mají koneční spotřebitelé, nebrání závěru, že by tento příspěvek mohl být považován za vrácení spotřební daně, a mohl tak mít účinky snížení úrovně zdanění.

92. Z rozsudku ze dne 25. dubna 2013, Komise v. Irsko²⁸, totiž jasně vyplývá, že situace, kdy je spotřební daň odvedena na vstupu ropnými společnostmi a následně je poskytnuta náhrada nákladů spojených se spotřební daní při nákupu pohonných hmot ve prospěch určité kategorie spotřebitelů, může být považována za „osvobození od daně“ ve smyslu příslušných ustanovení směrnice 2003/96. Stejný závěr platí i pro kvalifikaci platby jako snížení sazby spotřební daně.

93. Jinými slovy, skutečnost, že osoba povinná ke spotřební dani, tedy osoba, které je poskytována náhrada za vyplacený příspěvek, a konečný spotřebitel, který je osobou oprávněnou k obdržení tohoto příspěvku, nejsou totožní, nebrání sama o sobě závěru, že účinky původního zdanění jsou anulovány nebo přinejmenším změněny.

94. Je třeba ještě určit, že předmětem dotčené náhrady jsou skutečně náklady spojené se spotřební daní z koupě pohonných hmot. Je tak nutné prokázat existenci souvislosti mezi původně odvedenou spotřební daní a dotčeným regionálním příspěvkem. Právě existence či neexistence takové souvislosti je mezi účastnicemi řízení sporná.

95. Řízení v projednávané věci obsahuje v tomto ohledu prvek nejistoty, který jej odlišuje od věci, ve které byl vydán rozsudek ze dne 25. dubna 2013, Komise v. Irsko²⁹.

96. V uvedené věci, jak vyplývalo z čl. 18 odst. 1 prvního pododstavce směrnice 2003/96 a její přílohy II, bylo Irsku povoleno uplatňovat, odchýlně od ustanovení uvedené směrnice, do 31. prosince 2006 snížené sazby daně a osvobození od daně z pohonných hmot určených pro vozidla používaná zdravotně postiženými osobami. Bylo nesporné, že vrácení spotřební daně z pohonných hmot určených pro taková vozidla, stanovené irskou právní úpravou, bylo v Irsku uplatňováno i po 31. prosinci 2006, aniž tento členský stát získal povolení k takovému postupu³⁰. Soudní dvůr tak odůvodněně rozhodl, že po uplynutí doby platnosti výjimky udělené Irsku, tedy po 31. prosinci 2006, nebylo vrácení spotřební daně stanovené irskou právní úpravou v souladu s čl. 4 odst. 1 směrnice 2003/96, který ukládá povinnost dodržovat minimální úroveň zdanění energetických produktů a elektřiny³¹.

27 – Viz rozsudek ze dne 25. dubna 2013, Komise v. Irsko (C-55/12, nezveřejněný, EU:C:2013:274, bod 41).

28 – C-55/12, nezveřejněný, EU:C:2013:274.

29 – C-55/12, nezveřejněný, EU:C:2013:274.

30 – Viz rozsudek ze dne 25. dubna 2013, Komise v. Irsko (C-55/12, nezveřejněný, EU:C:2013:274, bod 32).

31 – Viz rozsudek ze dne 25. dubna 2013, Komise v. Irsko (C-55/12, nezveřejněný, EU:C:2013:274, bod 33).

97. Bylo nesporné, že předmětem dotčené právní úpravy bylo vrácení spotřební daně z pohonných hmot určených pro vozidla používaná zdravotně postiženými osobami. Předmětem sporu bylo, zda lze toto vrácení považovat za nepovolené osvobození od daně, které je v rozporu se směrnicí 2003/96.

98. V rámci řízení v projednávané věci Italská republika odmítá samotnou existenci vrácení, které by se konkrétně týkalo té části nákladů na pohonné hmoty, která připadá na spotřební daň.

99. Souhlasím sice s názorem Komise v tom, že podstatné není právní označení, jaké členský stát pro dotčený mechanismus zvolil, ale povaha, vlastnosti a účinky tohoto mechanismu.

100. Podotýkám nicméně, že Italská republika věcně a podrobně odmítá argumenty Komise uvedené na podporu její žaloby. Tento stát přesně uvádí několik konkrétních vlastností příspěvku na nákup pohonných hmot, kterými vyvrací tvrzení Komise, že jde o vrácení spotřební daně. V tomto ohledu Italská republika tvrdí na základě podložených argumentů uvedených v jejím vyjádření, že neexistuje žádná souvislost mezi spotřební daní odváděnou osobou povinnou k dani a slevou z ceny na „čerpací stanici“ vyplývající z výplaty příspěvku, na nějž mají nárok koneční spotřebitelé. Jsem toho názoru, že skutečnosti uvedené tímto členským státem jsou takové povahy, že vzbuzují pochybnosti ohledně kvalifikace tohoto příspěvku jako snížení spotřební daně.

101. S ohledem na vysvětlení poskytnutá Italskou republikou tak teze zastávaná Komisí, jejíž podstatou je, že příspěvek financovaný ze státních nebo regionálních prostředků, jehož výše se určuje na základě množství energetického produktu podléhajícího spotřební dani na základě směrnice 2003/96, představuje snížení spotřební daně, není podle mého názoru dostatečně podložena.

102. Zejména se domnívám, shodně s Italskou republikou, že zjištění, podle kterého je příspěvek na nákup pohonných hmot financován z prostředků regionu, není dostatečnou podmínkou, která by odůvodňovala závěr, že jde o snížení spotřební daně. Navíc podotýkám, že na rozdíl od předchozího režimu již režim zavedený regionálním zákonem č. 14/2010 neodkazuje na financování tohoto příspěvku z části spotřební daně, kterou stát poukazuje regionu Furlánsko-Julské Benátsko.

103. Další skutečností zpochybňující tvrzení Komise, podle kterého je tento příspěvek nutné považovat za vrácení původně odvedené spotřební daně, je to, že na něj mají nárok fyzické osoby s bydlištěm v regionu Furlánsko-Julské Benátsko, i pokud nakoupily pohonné hmoty v jiných regionech. V takovém případě totiž určitě neexistuje žádná souvislost mezi spotřební daní vyplacenou státem do rozpočtu jiného regionu a příspěvkem, který vyplácí region Furlánsko-Julské Benátsko svým občanům za nákup pohonných hmot v jiném regionu. Jak v zásadě uvádí Španělské království, pokud by bylo logikou tohoto systému vrácení původně odvedené spotřební daně s cílem snížit daňové zatížení konečného spotřebitele, bylo by kritériem pro přiznání příspěvku uskutečnění nákupu pohonných hmot v regionu Furlánsko-Julské Benátsko, a nikoli místo bydliště dotčeného spotřebitele.

104. Mimoto, jak uvádějí Italská republika a Španělské království, jelikož je složka ceny pohonných hmot připadající na „výrobní náklady“ vyšší než příspěvek stanovený regionálním zákonem č. 14/2010, pak z matematického hlediska nic nebrání závěru, že účelem příspěvku je snížit tuto složku ceny. Naopak nic nedokládá, že by účelem uvedeného příspěvku bylo snížit složku ceny připadající na „spotřební daň“, jak tvrdí Komise. Avšak pouze snížení posledně uvedené složky nepovolené v souladu s ustanoveními směrnice 2003/96 by zakládalo její porušení.

105. Vzhledem k tomu, že jak složka ceny pohonných hmot připadající na „výrobní náklady“, tak její složka připadající na „spotřební daň“ jsou vyšší než příspěvek na nákup pohonných hmot, bylo by možné tvrdit, že příspěvek má vliv na obě tyto složky. Z důkazů, jež Komise předložila Soudnímu dvoru na podporu své žaloby, nejsem schopen s jistotou dovodit, že by dotčený příspěvek měl vliv na daňovou složku prodejní ceny pohonných hmot.

106. Dále podotýkám, že Komise souhlasí s argumentem Španělského království, podle kterého směrnice 2003/96 v žádném případě nevyžaduje, aby byla prodejní cena pro konečného spotřebitele na celém území státu stejná. Jak správně uvádí Komise, skutečnost, že členský stát zavede na vnitrostátním území rozdílnou prodejní cenu pro daný energetický produkt pro veřejnost, nepředstavuje sama o sobě problém ve vztahu ke směrnici 2003/96, i když je jednou ze složek této ceny složka připadající na zdanění daného produktu.

107. V tomto smyslu uvádím, že podle bodu 13 odůvodnění směrnice 2003/96 „[z]danění částečně určuje cenu energetických produktů a elektřiny“. Mám za to, že v rámci řízení v projednávané věci Komise nepředložila důkaz o tom, že by dotčený příspěvek ovlivňoval konkrétně tuto daňovou složku ceny pohonných hmot.

108. Pokud má Soudní dvůr určit, že Italská republika nesplnila povinnosti, které pro ni vyplývají z článků 4 a 19 směrnice 2003/96, nemůže se spokojit s pouhým tvrzením, že z matematického hlediska je účinkem příspěvku na nákup pohonných hmot snížení části ceny připadající na spotřební daň. Závěr Komise, že tento příspěvek vede ke snížení zatížení, jež nese konečný spotřebitel při nákupu pohonných hmot, není dostatečným důkazem o tom, že jde o snížení *daňového* zatížení konečného spotřebitele. Toto tvrzení je pouhou domněnkou, pokud není podloženo konkrétními a opodstatněnými důkazy.

109. Na základě stávajících důkazů, jež Komise předložila Soudnímu dvoru, tak lze učinit závěr, že dotčené opatření představuje snížení ceny pohonných hmot na „čerpací stanici“ pro obyvatele regionu Furlánsko-Julské Benátsko, avšak podle mého názoru nelze s jistotou určit, že toto snížení je ve skutečnosti snížením sazby spotřební daně.

110. V tomto ohledu je přitom třeba připomenout, že pokud nebylo prokázáno, že dotčené opatření představuje snížení úrovně zdanění, nelze rozhodnout, že Italská republika měla na základě článku 19 směrnice 2003/96 požádat o povolení uplatnit osvobození od daně nebo snížení spotřební daně.

111. Dodávám, že předpoklad, z něhož Komise z velké části vychází ve své žalobě, a to že režim zavedený regionálním zákonem č. 47/96, pro který byla povolena výjimka na úrovni Unie, a režim zavedený regionálním zákonem č. 14/2010 jsou totožné, byla přesvědčivě vyvrácena vysvětlením poskytnutým Italskou republikou, týkajícím se vlastností a cílů sledovaných posledně uvedeným režimem.

112. Kromě toho argument, že jak spotřební daň, tak i příspěvek jsou vypočítávány z množství pohonných hmot, nedokazuje sám o sobě, že poskytnutí příspěvku vede ke snížení daňových nákladů na pohonné hmoty.

113. Konečně podotýkám, že částečná harmonizace úrovně zdanění energetických produktů a elektřiny provedená směrnicí 2003/96 musí být vyváжена s potřebou, aby byla „členskými státy [...] ponechána volnost nutná k vymezení a provádění politik přizpůsobených jejich vnitrostátním podmínkám“, jak vyplývá z jejího bodu 9 odůvodnění. Široký výklad čl. 6 písm. c), který zastává Komise, podle mého názoru nerespektuje takto požadovanou rovnováhu mezi částečnou harmonizací úrovně zdanění a cíli obecného zájmu sledovanými členskými státy. Takový výklad totiž podle mého názoru nepřiměřeně omezuje jednání členských států, zejména v sociální oblasti a v oblasti ochrany životního prostředí, pokud se tato jednání týkají produktů spadajících do působnosti zmíněné směrnice.

114. Ze shora uvedených skutečností vyplývá, že zatímco Italská republika předložila Soudnímu dvoru přesné a podložené důkazy dokládající, že příspěvek na nákup pohonných hmot nijak nesouvisí s původním zdaněním, Komise podle mého názoru neprokázala existenci souvislosti mezi spotřební daní původně odvedenou státu dodavateli pohonných hmot a takovým příspěvkem. Nelze tak mít za to, že Komise právně dostačujícím způsobem prokázala, že Italská republika porušila články 4 a 19 směrnice 2003/96.

115. Vzhledem k tomu, že Komise neunesla důkazní břemeno, jež nese v řízení o žalobě pro nesplnění povinnosti, měla by být projednávaná žaloba podle mého názoru Soudním dvorem zamítnuta.

VII. K nákladům řízení

116. Podle čl. 138 odst. 1 jednacího řádu Soudního dvora se účastníku řízení, který neměl úspěch ve věci, uloží náhrada nákladů řízení, pokud to účastník řízení, který měl ve věci úspěch, požadoval. Vzhledem k tomu, že Soudní dvůr by měl podle mého názoru vyhovět návrhovým žádáním Italské republiky, musí být Komisi uložena náhrada nákladů.

117. V souladu s čl. 140 odst. 1 jednacího řádu ponese Španělské království jako vedlejší účastník řízení vlastní náklady řízení.

VIII. Závěry

118. S ohledem na výše uvedené úvahy navrhuji, aby Soudní dvůr rozhodl takto:

- 1) Žaloba se zamítá.
- 2) Evropské komisi se ukládá náhrada nákladů řízení.
- 3) Španělské království ponese vlastní náklady řízení.